

సాదరుల హక్కులు

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ (رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) " لَا تَحَاسَدُوا، وَلَا تَنَاجَشُوا، وَلَا تَبَاغَضُوا، وَلَا تَدَابَرُوا، وَلَا يَبِغْ بَعْضُكُمْ عَلَى بَعْضٍ، وَكُونُوا عِبَادَ اللَّهِ إِخْوَانًا، الْمُسْلِمُ أَخُو الْمُسْلِمِ، لَا يَظْلِمُهُ، وَلَا يَخْذُلُهُ، وَلَا يَكْذِبُهُ، وَلَا يَحْقِرُهُ، التَّقْوَى هَاهُنَا، وَيُشِيرُ إِلَى صَدْرِهِ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ، بِحَسَبِ أَمْرٍ مِنَ الشَّرِّ أَنْ يَحْقِرَ أَخَاهُ الْمُسْلِمَ، كُلُّ الْمُسْلِمِ عَلَى الْمُسْلِمِ حَرَامٌ: دَمُهُ وَمَالُهُ وَعَرْضُهُ". رَوَاهُ مُسْلِمٌ [رقم: ٢٥٦٤].

పదాల విశ్లేషణ

لَا تَحَاسَدُوا 'లా తహాసదు' :

(క్రియ): అసూయ పడకండి.

الْحَسَدُ 'అల్ హసదు' :

అల్లాహ్ ఏ అనుగ్రహాన్ని ఇతరులకు ప్రసాదించాడో దాని పట్ల అసూయ చెందటం, అది తనకు కావాలని లేక అతని నుండి తొలగించబడాలని, రెండు సమానమే.

تَنَاجَشُ 'తనాజుషు' :

(క్రియ): వ్యాపారములో వస్తువు యొక్క వెలను కొనుగోలు చేయకుండా పెంచడం. ఇది అమ్మేవారికి లాభము చేకూర్చాలని గాని, కొనుగోలు చేసేవాడికి నష్టము కలిగించాలని గాని కావచ్చు.

لَا تَبَاغَضُوا 'లా తబాఘజు' :

(క్రియ): అక్కస్సుకు సంబంధించిన మార్గాల్లో నిమగ్నము కాకండి.

لَا تَدَابَرُوا 'లా తదాబరు' :

(క్రియ): పర్వపరం బంధాలను తెంచకండి,

శతృత్వం చేయకండి, హద్దు మీరకండి.

لَا يَبِغْ بَعْضُكُمْ عَلَى بَعْضٍ 'లా యబీయు బత్తీజకుమ్ అలా బైయి బత్తీజిన్' :

అంటే ఇది ఎవరు కొన్నారు దిన్నీ రద్దు చేసి వెయ్యి, నేను కొని పెడతాను దాని కంటే తక్కువ ఖరీదులో, లేక ఈ ఖరీదులోనే ఇంకా మంచిది కొని పెడతాను అని చెప్పడం.

لَا يَخْذُلُهُ 'లా యఖ్జిల్ హు' :

(క్రియ) : అవసరము వచ్చినప్పుడు అతనికి నిస్సహాయుడిగా వదిలి పెట్టుకు.

لَا يَحْقِرُهُ 'యహ్ఖిరు హు' :

(క్రియ) : చిన్నచూపు చూడుకు, అల్పునిగా చూడుకు, అతనిపై గర్వపడుకు.

بِحَسَبِ أَمْرٍ مِنَ الشَّرِّ 'బిహస్సి ఇమ్రిఇమ్ మినషర్రి' :

అతని యొక్క చెడ్డతనానికై అది చాలు.

عَرَضٌ 'ఇర్ఆజున్' :

(ఏక) : (బహు) 'అత్తరాజున్'

మానము, వంశము, వంశపరమైన గౌరవాలు.

అనువాదం

హజ్రత్ అబూ మురైరా (رضي الله عنه) కథనం: దైవ ప్రవక్త (ﷺ) ఉపదేశిస్తున్నారు: “ మీరు పరస్పరం అసూయ చెందకండి, పరస్పరం (వస్తువు) ధరను పెంచి మోసానికి పాల్పడకండి, పరస్పరం అక్కసును పెంచుకోకండి, పరస్పరం విముఖులై పోకండి, మరి ఒకరి బేరం మీద ఇంకొకరు బేరమాడకండి. అందరూ అల్లాహ్ దాసులైపోండి! పరస్పరం అన్నదమ్ములై మెలగండి. ఒక ముస్లిం(తోటి) ముస్లింకు సోదరుడు. అతని పై దౌర్జన్యం చేయదు. అతణ్ణి నిస్సహాయుడిగా వదిలి పెట్టడు. అతనితో అబద్ధమాడడు. అతన్ని అల్పునిగా భావించదు. దైవభీతి ఇక్కడుంది (అని ఆయన తన ఛాతీ వైపు మూడు సార్లు సైగ చేసారు.) “మనషి చెడ్డతనం పట్ల ఇదే చాలు ఏమంటే: తన తోటి ముస్లిం సోదరుణ్ణి అల్పుడిగా భావించడం. ఒక ముస్లిం యొక్క ప్రతీది మరొక ముస్లిం కొరకు ‘హరాం’ (నిషిద్ధం). అతని రక్తమూ, అతని ఆస్తి, మరియు అతని మానమూ కూడ”.

సహీహ్ ముస్లిం- 2564.

తెలుగు రియాజుస్సాలిహీన్ - 1, పేజీ 363, హ237.

(సహీహ్ ముస్లిం, సత్కార్యాలు, సంబంధాల ప్రకరణం)

హదీసు ప్రయోజనాలు

1. అసూయ 'హరామైనది'
2. 'అన్నజిష్' (పరస్పరం వస్తువు ధరను పెంచుటకు మోసము చేయడం) 'హరాం' చేయబడింది.
3. సంబంధాలు తెంచుకోవడం, మాట్లాడకుండా వుండిపోవడం 'హరాం' చేయబడింది.
4. ముస్లింతో ఏదేని కారణంగా అయిష్టపరమైన వుద్దేశం కల్గివుండటాన్ని వారించబడింది.
5. తన సోదరుడి లావాదేవి పై లావాదేవి చేయడాన్ని వారించబడింది. (ఒకరు లావాదేవి చేస్తుండగా మధ్యలో అతని వ్యవహారం పూర్తికాకుండానే మరొకరు ప్రవేశించి లావాదేవి చేయకూడదు.)
6. పరస్పరం సోదరులుగా మెలగడం 'వాజిబ్' దీనికి ఆధారం: అందరూ అల్లాహ్ దాసులైపోండి! పరస్పరం అన్నదమ్ములై మెలగండి.
7. 'నమీమహ్' చాడీలు చెప్పడం 'హరాం' చేయబడింది. దీనికి ఆధారం: 'పరస్పరం అక్కసును పెంచుకోకండి.'
8. ముస్లిం తన ముస్లిం సోదరుని అల్పునిగా భావించడం 'హరాం'.
9. మార్గభ్రష్టపరమైన వాంఛనలతో వారించబడింది. అవి అక్కస్సుకు దారితీస్తాయి.
10. ప్రధానమైన వాఖ్యాన్ని చెప్పేటప్పుడు దాని పట్ల శ్రద్ధ తీసుకుంటూ బాగా అర్థం చేసుకోవాలని అనేక సార్లు చెప్పడం జరిగింది. దీనికి ఆధారం: 'దైవభీతి ఇక్కడుంది'. (అని ఆయన తన ఛాతీ వైపు మూడు సార్లు సైగ చేసారు.)
11. హృదయం 'తఖ్వా'కి వునాది. అవయువాలు దానికి అనుసరిస్తాయి.
12. ముస్లిముల పై వారి యొక్క రక్తాల పరంగాను, ధనాల పరంగాను, మానాల పరంగాను దౌర్జన్యము చేయడం 'హరాం'.

13. 'ఫీబత్' (మనిషి లేనప్పుడు అతని గురించి చెడుగా చెప్పడం) 'హరాం'. దీనికి ఆధారం: 'అతని మానమూ కూడా.'
14. మార్గభ్రష్టపరమైన వాంఛనలతో వారించబడింది. ఎందుకంటే అవి అక్కస్సుకు 'వాజిబ్' అవుతుంది.
15. అల్లాహ్ వద్ద మనష్యుల యొక్క గౌరవం 'తఖ్వా'తోనే వుంది. ఇబ్నె రజబ్ (రహి) అంటున్నారు. ప్రవక్త (స)వాఖ్యం: 'దైవభీతి ఇక్కడుంది.' ఇందులో అల్లాహ్ వద్ద మనష్యుల యొక్క గౌరవం 'తఖ్వా'తోనే వుందని సైగ చేయబడింది. కొన్నిసార్లు ప్రజలు దైవభీతిగల వ్యక్తి యొక్క బలహీనత, అల్పస్థాయిని చూసి హీనముగా భావిస్తారు. అల్లాహ్ వద్ద అతని స్థాయి చాలా గొప్పగా వుంటుంది దానికంటే, ఏదైతే అతనికి ఇహలోకములో కల్పించబడియుందో. కనుక ప్రజల యొక్క స్థాయి తఖ్వా పరంగా విడివిడిగా వుంటుంది. దీనికి ఆధారం: 'నిశ్చందేహంగా మీలో ఎక్కువ గౌరవనీయులు మీలో దైవభీతిగలవారే.' సూ:49-ఆ:13.

